

סניד לסאדאאט?

עם הערבים באמצעות האמריקאים, על פי הי מדיניות האמריקאית והאינטרסים האמריקאיים.

ישראל תלויה כיום בארצות-הברית הרבה יותר מכפי ש עולה אף על דעת רוב אורחי המדינה. כושר-המגן שלה תלוי באספקה אמריקאית. כלכלתה אינה יכולה להתקיים אף שנה אחת ללא תמיכה אמריקאית רצופה ומאסיבית. עמידתה בפני האיום הסובייטי מותנית כל-כילה בכוח-ההרתעה הגרעיני והמדיני של ארצות-הברית.

ומעבר לזה: כל מערך היחסים הבינלאומיים של ישראל, בחמש יבשות, משולב כיום במערך הגלובאלי של ארצות-הברית — מאביגאן עד טהראן, מסוקו עד טורונטו.

לכן, במציאות של ממשלת גולדה מאיר, יש למעשה רק שתי אפשרויות: ויתור מוחלט על השלום או כינון שלום אמריקאי.

מי שחושב כך, מוכרח להגיע למסקנות הבאות לגבי מאורעות קאהיר:

הפיכת אנוואר אל-סאדאט היא הזדמנות של זהב, שאין להחמיצה.

יש לעודד את אל-סאדאט, לעזור לו להישאר בשלטון, לעשות את הכל כדי להגיע עימו להסדר כולל במהירות הרבה ביותר.

***

ל הפיכה בקאהיר, כמו לכל מאורע מכריע כזה, יש פנים רבות. אולם דיוקנה הכללי כבר התבהר.

ראשית: זוהי הפיכה ימנית במהותה, אף כי משתתפים בה גם כמה אישים שמאלניים.

מאחורי אל-סאדאט התאחדו, לפי שעה, היסודות השמריים, האחים המוסלמיים, הגרעינים הימניים בצבא ובשרות הביטחון, בעלי-הרכוש המבקשים למנוע הלאמות נוספות של האחוזות החקלאיות.

במישור הבינלאומי, זהו מחנה המבקש להתרחק מברית-המועצות, עד כמה שאפשר — ולהתקרב לארצות-הברית. אין ספק כי לסוכנות-הביטחון האמריקאית היתה יד במישור, במישור המרחבי, זהו מחנה הקרוב, יחסית, למגמה של בולגות מצרית, לשאיפה להגיע אל השלום ואל המנוחה.

הנצחון שהשיג מחנה זה אינו יציב ואינו מכריע. הוא זקוק להצלחות מהירות — בכיוון של השגת שלום.

אם ייכשל בכך, הוא עלול להתמוטט, ויחד עימו תמות במצריים האמונה שניתן לפתור את בעיות מצריים בדרך של שלום.

אם יפול מישטר אל-סאדאט, מוכרח לבוא במקומו המג'מה הפוכה — זו האומרת שהשלום אינו אפשרי, שישראל תאזן את המצב באיזון רציני כלל בשלום של כבוד וצדק, וכי הדרך היחידה שנתורה היא זו המובילה למלחמה, להסלמה, להבאת הצבא הסובייטי למצריים.

כך או כך — תלוי עתיד המאבק בקאהיר במידה רבה, ואולי מכרעת, במעשי ישראל.

***

אם כן, הבה נשתיק את מלל החלטות, את הצהרות גלילי והכרזות פרס וראיונות דיין, ונחשוף את שתי האפשרויות המעשיות העומדות בפני ממשלת גולדה: אם אין היא רוצה בשלום סביר (כלומר: בשלום שהוא עתה בגדר האפשרות):

כי אז עליה לגלות עמדה נוקשה, להוכיח לעם המצרי ש דברי אל-סאדאט על השלום הם הבל-בלים, להכריז בקולית קולות שאין מה לדבר על הגבול הבינלאומי או על פיתרון כלשהו לבעיית הפלסטינית.

אז נקצור את הפרי המיוחל: מלחמה גדולה, בו יעמוד צה"ל מול צבא מצרי-סובייטי, ובינתיים — אחיזה ישראלית בכל השטחים המוחזקים. ונצה שארם-אלי-שייך לא ישקר, אם לעומת זאת, רוצה הממשלה בשלום סביר:

כי אז עליה לשים קץ לכל ההכרזות הפרובוקטיביות, להצהיר כי היא מוכנה להחזיר לערבים את השטחים הכבויים שים תמורת שלום אמיתי וסידורי-ביטחון שיניחו את דעתנו, לקבוע כי יש עתה סיכוי מעשי לשלום של כבוד וצדק.

ולא רק להצהיר זאת במילים שיגיעו אל שכלו וליבו של הצד השני, אלא גם לעשות מייד שורה של מעשים שיוכיחו נכונות זו.

זוהי הברירה. מישור מוכרח להחליט. ולמען השם, לשים קץ לחלטורה!

הכבוד מחייב נסיגה ישראלית מן השטחים הערביים. הי צדק מחייב פיתרון בעיית פלסטין על דעתם של הפלסטינים. למרבה הצער, ברור שממשלת גולדה מאיר אינה חולמת ללכת בדרך זו.

***

ה אפשרות השלישית נראית רחוקה לא פחות, אך היא העלותה לפחות כאפשרות תיאורטית. היא אומרת: לעשות את הכל כדי להתקרב

אנוואר אל-סאדאט: מה אנו רוצים?

מחדש אל ברית-המועצות, להגיע עימה לידי הכנה כלשהי.

הדבר אינו בלתי-אפשרי. כבר עשינו פעם תרגיל כזה, בי שנים 48—1947, בשיא שלטונו המגואל-כרם של יוסף סטאלין, אחרי שהוא ערך טבח בקרב "הוועד היהודי האנטי-פאשיסטי".

המטרה היתה, במיקרה זה, להגיע ל"טאש קנט מיוזרחי-יכונו" — הסדר משולש, ישראלי-סובייטי-ערבי, שיוכלול שלום, נסיגה, פירוק הנשק ועלייה.

אין כל ביטחון שנסיין כזה יצלח — אבל אין הוא חסר-סיכוי, ואפשר היה להעמיד את הדבר במיבחן.

מי שחושב כך, נאלץ להתייחס אל מאורעות קאהיר כבגשורת מעורבים.

מצד אחד, נחלש האגף הפרו-סובייטי במצריים, ועימו השפעה הסובייטית שם.

מצד שני, עשוי דווקא דבר זה לרכך את העמדה הסובייטית. כיום יש למוסקבה פחות קלפים במישור המרחבי, וגם קלפים אלה נתונים בסכנה. אולי זהו הרגע ליוזמה ישראלית כלפי ברית-המועצות — אילו רצתה בכך הממשלה.

ברור, כמובן, שממשלתנו רחוקה מכל מחי שבה כזאת.

***

ה שארת האפשרות הרביעית. היא היחידה ה תואמת את אופייה של ממשלת גולדה מאיר, אם בכלל רוצה היא בשלום.

אפשרות זו אומרת: להגיע לידי הסדר-שלום

שר ישראל גלילי הגיב היום על המאורעות במצריים ואמר ש — — — סגן ראש-הממשלה אמר בנאומו כי נוכח המתרחש בקאהיר עלינו — — — שר-התחבורה והתיקשרות מר שמעון פרס הכריז שההפיכה המצרית נותנת לנו — — — שר-הביטחון משה דיין אמר בראיון בטלוויזיה שהצבא המצרי — — —

ה חלטורה, חלטורה, חלטורה. נדמה כי במבול חלטוריסטי זה, המציף את צמרת המדינה מזה שנים, אבדה כל טיפה של יכולת לחשוב דברים עד הסוף, להציג אלטרנטיבות זו מול זו, לקבוע מדיניות.

האם הממשלה בכלל יודעת עוד מה היא רוצה?

***

ה פני המדינה עומדות עתה ארבע אפשרויות עיקריות.

ה ראשונה: לוותר על שלום, כדי להחייב זיק בשטחים.

ה שנייה: לפתח יוזמה עצמאית כלפי הערבים, כדי להגיע עימם במישורין לידי הסדרות ולשלום, בלי תיווך המעצמות.

ה שלישית: להתקרב אל ברית-המועצות, כדי להגיע להסדר-שלום באמצעותה.

ה רביעית: להגיע להסדר-שלום באמצעות האמריקאים.

***

ה אפשרות הראשונה היא זו המבוססת בגלוי על ידי עוזר וייצמן ושות', והנלחשת בסתר עלידי כמה וכמה אישים בממשלה וסביבה.

היא אומרת: לא צריך שלום. שלום זה לא טוב. כדאי יותר להחזיק בשטחים.

אוי, בלשון הגיס השני, משה דיין: אין טעם להשיג שלום, כי המחיר הדרוש הוא יקר מדי.

כך או כך — לא יהיה שלום. במוקדם או במאוחר תהיה מלחמה חדשה. בינתיים כדאי לדחות, להשהות, להטות, לנצל כל הזדמנות כדי להרוויח זמן.

מי שחושב כך, יכול להתייחס באדישות גמורה לכל הקורה בקאהיר. בסופו של דבר, לא חשוב איזה ערבי יושב שם, ומה מעשיו.

במיקרה הטוב ביותר, תעזור לנו ההפיכה למנוח את עניין הסדר-הביניים עוד כמה שבועות, להעלות על נס את איהיציבות בעולם הערבי, לדרוש ערובות עוד יותר מופלגות ועוד פחות אפשריות.

כל מה שיצא מציון בימים האחרונים, תואם קץ זה.

***

ה אפשרות השנייה נמצאת בקצה השני של מישור הדעות. אין זה סוד שחברי ואני דוגלים בה בכל ליבנו.

אפשרות זו אומרת: לא לחכות לאמריקאים, לא לחכות לסובייטים, לא לרקוד לפי חלילים זרים, אלא לפתח מייד יוזמת-שלום נועזת וישירה כלפי הערבים עצמם.

אילו ערבים? המצרים בדרום, הפלסטינים במזרח. כלומר: שתי יוזמות-שלום משולבות, כזו זמנית ובהיתכלותית.

להציע למצרים: אנו מוכנים לסגת לגבול הבינלאומי, תמורת חזרת-שלום סביר וערובות-ביטחון משוריינות.

להציע לפלסטינים: נעזור לכם להקים מדינה לארץ עצמאית משלכם בגדה המערבית וברצועת-עזה (ואולי גם בעבר-הירדן), תמורת השמירה על שלמות ירושלים (כי בירת שתי המדינות), כינון גבול פתוח בינינו, והסדר ה- בעיות הביטחוניות והכלכליות הנובעות מדו-קיום של שתי מדינות לאומיות בארץ אחת.

על סמך המידע המצוי בדי, אין לי שמץ של ספק שישנה כיום אפשרות להגיע לשלום משולב כזה. הנבונות לכך קיימת בקאהיר, והיא מתפתחת במהירות במחנה הפלסטיני.

מי שחושב כך, צריך להתייחס בחיוב ל"הפיכת אל-סאדאט".

כי הנשיא המצרי מסמל את העייפות המצרית מן המלחמה ואת הנכונות לשלום — בתנאי שלום זה יהיה מושתת על כבוד וצדק (לפי מושגי המצרים).